

Z obecního úřadu

Zahájení nového školního roku se ve štěnovické základní škole zúčastnila i ministryně spravedlnosti JUDr. Daniela Kovářová. Spolu se starostou navštívila v doprovodu ředitele školy Mgr.P. Lišky prvňáčky, kterým popřála hodně jedniček. Poté zavítala do nové třídy mateřské školy, která vznikla přestavbou prostor v budově základní školy. Zde ji přivítala ředitelka mateřské školy Bc. J. Adamová. Pověstné stříhání pásek se nekonalo – první zde dnes byli rodiče a jejich děti, které se přítomností dospěláků vůbec nedaly rušit. Vždyť bylo třeba vyzkoušet všechny nové hračky.....

Položením živičného povrchu byla dokončena rekonstrukce Bukové ulice.

V září jubilea oslaví :

Anna Teřlová (Čížická)

Marie Balejová (Buková)

Václav Perger (Polní)

Marie Machovská (Liliová)

Věroslava Hecová (Krátká)

Anna Rádlová (Čížická)

Karel Kuna (Čížická)

Jan Ryjáček (Štěnovické nám.)

Jaromír Šimr (Akátová)

Miroslava Čížková (Čížická)

Irena Kraftová (V Potocích)

Marie Slavíková (Lipová)

Jan Spiller (Zahradní)

Emilie Tomšová (Čížická)

Ing. Helena Lindaurová (Štěnovická)

Jaroslav Kovář (Lipová)

Stanislav Suchý (Jasanová)

Všem jmenovaným přejeme do dalších let hodně zdraví a spokojenosti

Pozvánka na definitivní rozloučení s prázdninami

V sobotu 5.9. od 13.00 u Jezu se koná kovbojská šou, následuje dětská diskotéka a po celou dobu se skáče ve skákacím hradu !!!!! Večer diskotéka pro starší a pokročilé !!!!!

Svatováclavský kytarový koncert

Štěnovických žáků ZUŠ J.S.Bacha Dobřany a žáků ZUŠ Skvrňany se ve štěnovickém kostele koná v pondělí 28.9. 2009. Koncert doprovodí výstava výtvarných prací žáků ZŠ Štěnovice. Občerstvení zajištěno.

OÚ

Humanitární sbírka

pořádaná pro diakonii Broumov se stala již tradicí, uskuteční se ve středu 14.10. od 15.00 do 18.00 hod a v sobotu 17.10. a v neděli 18.10. vždy od 9.00 do 12.00 a 13.00 do 16.00 v šatně Lidového domu. Bližší informace na plakátech

oú

Škola - základ života / možná /

I v zapadlém koutě říše Habsburků, ve vsi Štěnovice, se začaly dotyčné základy budovat, neboť bylo nutné naplňovat Allgemeine Schulordnung (Všeobecný školní řád). Císařovna Marie Terezie si „přála“ mít vzdělané poddané, a tak zavedla od roku 1774 povinnou šestiletou školní docházku pro děti od 6 do 12 let. Děti ze Štěnovic nejprve navštěvovaly školu v Liticích a to do roku 1788.

Nevzpomínáme v letošním září bohubilé instituce, kterou škola samozřejmě je, jen tak ze zvyku. Štěnovická škola má letos kulaté narozeniny. A ne ledajaké! Zkuste si představit věk 220 let. Právě tolik let je štěnovické škole v letošním září.

Roku 1789 se sešly děti ze Štěnovic, Útušic a Radobyčic na štěnovické faře, aby se s panem učitelem Matějem Kuglerem začaly učit číst, psát a počítat. Ve farním refektáři /největší místnost v přízemí/ se scházelo až 200 žáků.

Historie štěnovické školy je nesmírně bohatá a za dlouhou dobu její existence se nashromáždilo velké množství informací o žácích, učitelích, ale také o prostorách, kde se vyučovalo, o náplni výuky a vůbec život školy odrážel /a odráží/ vždy život celé společnosti. A tak se nemůžeme divit, že za Marie Terezie bylo nejdůležitějším předmětem náboženství a že žáci byli vedeni k úctě a oslavě panovnického rodu Habsburků, stejně tak v dobách mezi I. a II. světovou válkou stavěla škola na masarykovských ideálech a v neblaze proslulých poúnorových letech vychovávala „mladé budovatele komunismu“. To vše je historický obraz české školy jako celku. Nechme zatím stranou podrobnosti charakteru českého školství a připomeňme si několik důležitých okamžiků štěnovické školy. Vylíčit více než dvousetletou existenci školy na několika stránkách Listů není samozřejmě možné. Všechny informace o naší škole, od jejího založení až po dnešek, si vyžadují samostatné zpracování. Vybrali jsme tedy jen několik zajímavých školních zastavení. Vždyť školou jsme poznamenáni všichni.

Tak tedy, jak bylo řečeno, v září roku 1789 se ozvalo u nás první školní zvonění. Jedna třída pro 200 dětí a jeden pan učitel. Taky to chudák pan učitel Matěj Kugler nevydržel dlouho a už v roce 1792 ho vystřídal učitel Jan Karas. Historicky nejvýznamnější osobou byl ale učitel Josef Kudlič ze Starého Plzně, který do Štěnovic přišel v roce 1813 a až do prosince 1849 vyučoval na faře. To už se ale neučilo v refektáři, ale v jihovýchodní chodbě farní budovy. Prostory pro dvě stovky dětí byly víc než těsné: délka činila 6,5 m, šířka byla 6,3 m a výška 3 metry. Až do roku 1872 byla ve Štěnovicích stále jednotřídní škola. Něco málo žáků ubylo v roce 1867, protože Radobyčice měly svou školu. Dvojtřídní škola byla zřízena od školního roku 1872 – 1873. Tehdy už zde vyučoval syn učitele Kudliče pan učitel Josef Kudlič ml. Byl jmenován řídícím učitelem a jako první prozatímní výpomocný učitel byl dosazen do školy učitel František Karlík. První třída zůstávala stále v prostorách fary a druhá třída byla zřízena v domě čp. 67 /dnes Štěnovické nám. p. Fencel/. Ani druhá školní místnost nebyla prostorná: délka 4,6m, šířka 4,1m a výška 2,1m pro 70 dětí. Zde se vyučovalo asi pět let/ 1872 – 1877/.

V blízkosti fary stával dům čp. 97 /dnes je na jeho místě postaven DPS/. Dům patřil velkostatkáři JUDr. Ludvíku Fritschovi a ten pronajal obci jednu místnost v přízemí a od roku 1887 jednu místnost v 1. patře. Školním rokem 1887 –88 už se štěnovická škola mohla pyšnit označením trojtřídní. Nakonec JUDr. Fritsch dům čp. 97 prodal obci za 3500 zlatých a v patře domu vedle jedné třídy byla zřízena další. To se psal rok 1894 a škola už měla čtyři třídy / jednu na faře a tři v čp. 97/. Přesto bylo umístění tříd vnímáno jen jako provizorní a obec usilovala stále o vybudování samostatné školní budovy.

Na začátku školního roku 1893-94 bylo zapsáno do školy 268 žáků, to byl víc než pádný argument pro stavbu nové školy. Na jaře roku 1895 ale dětí ubylo, protože Útušice se rozhodly zřídit svou jednotřídku. Štěnovice přesto nehodlaly ustoupit a na stavbu školy se připravovaly.

Až konečně v květnu roku 1896 se začalo se stavbou. Plány zhotovila firma Müller-Kapsa, stavbu vedl mistr zednický Vojtěch Světlík a tesař Matěj Janota. Obec si vzala půjčku 20 000 zlatých, protože rozpočet činil 17 162 zlatých a 29 krejcarů.

Nová školní budova byla otevřena 30. června 1897 a v říjnu téhož roku proběhla kolaudace. Kolaudační komisí bylo sděleno, že stavba je velmi dobrá, nutno dokončit školní dvůr a letní tělocvičnu /hřiště/, natřít plot a dát do oken záclony. Pan farář Ferdinand Bořický školní budovu vysvětil 24. října. To už na škole působil deset let řídící učitel Petr Sedlák. I když obecnou školu navštěvovaly jen děti ze Štěnovic, bylo jich stále kolem dvou set.

Škola byla spojena s důležitými dobovými událostmi. Patříčně oslavila třeba sňatek Jeho císařské a královské Výsosti, nejjasnějšího korunního prince arcivévody Rudolfa s Její královskou Výsostí nejjasnější princeznou Štěpánkou dne 10.května 1881. Ve školní kronice je zapsáno: „Památný tento den byl náležitě oslaven.“

K 31. prosinci 1900 pomáhala škola při sčítání lidu. Ze statistiky uvedené ve školní kronice vyplývá, že obec měla 141 domů, 1166 obyvatel, ve vsi už nebyli žádní analfabeti.

Na krátkou dobu půl roku byl jmenován po P.Sedlákově zastupujícím řídícím učitelem Antonín Panocha a po něm od září 1907 nastoupil jako řídící učitel Josef Fiala. To už se psalo 20. století a to bylo poznamenáno převratnými, často tragickými, událostmi.

První světová válka zasáhla školu po všech stránkách. V kronice je zapsáno: „Velké události působily u žactva při vyučování rozptýlení mysli, vyplývající ze starostí, jež rodiny prodělávaly.“ Byla zkrácena vyučovací doba, protože učitelé byli povoláni k vojsku /Matěj Roučka, Josef Rašek, Jan Poduška/, děti ve škole často chyběly, protože musely doma nahradit svou prací nepřítomné otce. Ve škole se konaly sbírky na Červený kříž. Jedna taková školní sbírka vynesla obnos 1 K a 60 haléřů.

Konec války a vznik nového státu byl školou patřičně oslaven. Poprvé se v naší škole zpívala československá hymna 8.listopadu 1918. Za měsíc nato, 7.12.1918, složili štěnovičtí učitelé slavnostně Slib učitelstva Československé republiky. Vyučování už nezačínalo společnou modlitbou, ale sdělením „Pozor, vyučování začíná“ a končilo výzvou „Dost, připravte se k odchodu“. Na štěnovické škole pokračovali v pedagogické práci Josef Fiala, Josef Rašek, Matěj Roučka, farář Ferdinand Bořický, od roku 1920 slečna učitelka Marie Suhomelová /provdaná Lindaurová/, Alois Hajer, od roku 1924 také Vojtěch Lindaur.

Doba mezi válkami je naplněna velkou snahou otevřít ve Štěnovicích obvodní měšťanskou školu. Však se ještě dneska Štěnováci pamatují, že do „měšťanky“ se chodilo nejdřív do Plzně a potom do Litic. A proč byla vybudována měšťanská škola v r. 1927 v Liticích a ne u nás? Bylo to dáno jazykovým rozhraním. Litice už spadaly do kraje silně ovlivněného němčinou, a proto úřady v Praze rozhodly postavit českou státní menší školu měšťanskou právě v Liticích. To už ve Štěnovicích řediteloval Josef Rašek /1928-1937/, který podstoupil nejvíce „bojů“ o zřízení měšťanky v naší obci. Obec se dokonce obrátila s prosbou o intervenci na senátora Vojtu Beneše /bratr budoucího prezidenta E.Beneše/, který se zúčastnil 10.5.1936 schůze přípravného výboru v hostinci u Švábků.

Všechny zásahy ve prospěch obce byly marné. Pak ale přišel bohužel Mnichov a s ním odtržení Sudet a rázem byly štěnovické děti navštěvující litickou měšťanku v „prozatímní nestátní měšťanské škole“ ve Štěnovicích. Litice totiž, jako sudetské území, patřily Říši.

A byla zase válka. Už druhá od začátku století. Pro školu byly zakoupeny portréty A.Hitlera a prezidenta E.Háchy, na školní budově se objevilo nové označení Volksschule –Obecná škola. Všichni vyučující museli předložit prohlášení o árijském původu, Eva Treichlingerová a její sestra Hana a Jirka Roubíček nesměli navštěvovat vyučování. Ve škole se pravidelně konaly oslavy vůdcových narozenin a vzniku Protektorátu. K účelům vyučování německých reálií byla zakoupena nová mapa Velkoněmecké říše a do školní knihovny knihy jako „Zákonníci ničí sovětské přísunové spoje“.

Jak se blížil konec války a hitlerovská vojska začala couvat z okupovaných území na východě zpátky na západ, bralo za své i pravidelné vyučování ve štěnovické škole. Od dubna /přesně od 25.4.1945/ bylo vyučování úplně zastaveno. „Národní hosté“ – němečtí uprchlíci bydleli ve školní budově, sloužila jim i školní kuchyně na faře.

Od května 1937 do dubna 1939 byl řídícím učitelem Matěj Roučka. Po něm nastoupil Vojtěch Lindaur /duben 1939 až červen 1953/. Za války, v době existence prozatímní měšťanské školy byl jejím ředitelem Josef Vosyka. V prvním poválečném školním roce byl do funkce ředitele měšťanky dosazen Josef Ulbrich. Štěnovická škola měla až do roku 1953-54 dva ředitele, V.Lindaur pro obecnou a J.Ulbrich pro měšťanskou školu. Nutno vzpomenout krátkého ředitelování Jiřího Vopata, který nahradil J.Ulbricha ve školním roce 1952-53.

Školním rokem 1953-54 začíná éra ředitele Václava Bočka /1953-1962/. Všichni, kdo ho znali, a že jich ještě dnes je hodně, na něj vzpomínají jako na nesmírně pracovitého člověka, zcela oddaného dětem a štěnovické škole. Doba jeho ředitelování v naší obci nebyla lehká, ale on přesto pro školu vykonal mnoho. Stačí vzpomenout na vybudování školního hřiště, které se v zimě proměnilo v kluziště, založení školní zahrady nebo na zřízení dílen na pracovní vyučování.

Všechna poválečná léta byla stále spojována s velkou snahou postavit novou školní budovu. Čtete-li dnes všechna rozhodnutí, nařízení, závěry z jednání, žádosti a jejich zamítnutí, argumentaci, přípravy a plány, vydá taková četba na hodně dlouhé večery.

Časově jsme se přiblížili až k dnešku. V 60. letech se po smrti V.Bočka ujal vedení školy Bohumil Rybář a po jeho odchodu do důchodu stanul v čele školy Josef Veleman. To už se psala 70. a 80. léta a Štěnovice se konečně dočkaly nového stánku vzdělanosti. Rokem 1983, sto let po prvních pokusech postavit školu, byla slavnostně otevřena školní budova odpovídající době konce 20. století. Co by asi na takovou školu plnou počítačů, moderních vyučovacích pomůcek, školu s rozsáhlým knižním fondem, s dvěma tělocvičnami, s převážně ženským pedagogickým sborem a s třídami, kde počet žáků je do 30, co by asi na takovou školu říkal první pan učitel Matěj Kugler ? Možná by si rád popovídal s dnešním panem ředitelem Petrem Liškou. Oba dva by nejspíš hořekovali nad nezdrábnými dětmi a oba dva by nakonec došli k tomu, že škola je přece základ života a kantor je tady od toho, aby se pro tento základ obětoval. A oba by byli pyšní na žáky, kteří svým životem prokázali, že kantorská oběť nebyla marná

PhDr.Alena Vlčková

kronikářka obce

Pozvánky od sousedů:

Obec Předenice vás zve na slavnosti

770 let od 1.písemné zmínky o obci

Oslava se koná v sobotu **12.září 2009** na uzavřené návsi se stánky lidových řemesel. Program od 13.00 do nočních hodin.

OÚ Útušice Vás 19.9. od 19.00 zve na show Jiřího Krampola

„Ani Krampol není dokonalý“

Vstupenky v předprodeji 11.9.2009 od 17.00 v útušickém hostinci (120,-Kč), na místě 140,-Kč.

Po skončení tanečky!!!!!!

Útušice 3.10. od 15.00:

Dětské představení Pohádkový minikabaret – divadlo Pluto, principálka J. Kikinčuková přiveze zábavný dvouhodinový program. Informace na OÚ Útušice

OÚ

Inzerce:

P r o d e j s l e p i č e k

Drůbež Červený Hrádek, firma Dráb, opět prodává slepičky snáškového materiálu

Dominant žíhaný, kropenatý, černý, hnědý a modrý.

Stáří slepiček –16-19 týdnů - těsně před snáškou, cena -128 – 148 Kč/ks dle stáří

Prodeje se uskuteční: **Štenovice - u ZKD** v pátek 18.zář 2009 - v 14 40 hod

Případné bližší informace tel : 728 605 840 415 740 719 728 165 166